

Deres referanse:

Vår referanse:
201802421-1

Sted, Dato
Oslo, 30.5.2018

OPPDRAGSBREV: JUSTERING AV POLITIDISTRIKTENES INDRE ORGANISERING

1. Bakgrunn

Politiet etablerte 1.1.2016 12 nye politidistrikter etter Stortingets behandling av nærpolitireformen, mens politidistriktenes nye inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter ble vedtatt våren 2017 og implementert våren 2018.

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 386 S (2016-2017), jf. Prop. 96 S (2016-2017) om endringer i kommunestrukturen, ble det vedtatt at antall kommuner reduseres fra 426 i 2017 til 356 fra 1.1.2020.

Endret kommunestruktur medfører behov for tilpasninger av politiets organisering, både på distriktsnivå og for lensmanns- politistasjons- og namsmannsdistrikter. Politidirektoratet har, etter involvering av bl.a. berørte politidistrikter og kommuner, avgitt anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementet om hvordan fire politidistriktsgrenser bør justeres som følge av nye kommuner som vil krysse dagens politidistriktsgrenser (vår referanse 201705106). Det forventes avgjørelse om dette ved kongelig resolusjon i juni.

Lovreguleringen av politidistriktenes lokale organisering ligger i politiloven § 16 og § 17. Historisk har det vært krav om at politiets lensmanns- politistasjonsdistrikter har dekket hele kommuner, men dette er nå avgrenset til sivilrettslige oppgaver, gjennom namsmannsdistriktene, jf. politiloven § 17. Politidirektoratet anser imidlertid at også lensmanns- og politistasjonsdistrikter bør omfatte hele kommuner, begrunnet i det nære samarbeidet mellom lokalt politi og kommunene.

Gjennom kommune- og regionreformen vil 17 nye kommuner slås sammen på tvers av våre lensmanns- politistasjons- og namsmannsdistrikter¹. I tillegg har Politidirektoratet valgt å behandle Rindal kommunes tilhørighet, ettersom kommunen har søkt overføring til Trøndelag fylke, og ligger i et lensmannsdistrikt som allerede er berørt av kommunesammenslåing på tvers av politidistriktsgrense. Totalt 29 ulike tjenesteenheter i 10 politidistrikter er direkte berørt iht. nedenstående tabell:

¹ Fire av disse nye kommunene krever også tilpasning av politidistriktsgrenser, jf. tredje avsnitt.

Politidirektoratet

Tabell 1: Endringer i kommunestruktur som berører politiets lokale struktur

Dagens politidistrikt	Ny kommune (sammenslåing/deling)	Tjenesteenhet	Berørt politidistriktsgrense		
Agder	Audnedal, Lyngdal	Farsund og Lyngdal lensmannsdistrikt			
		Lindesnes politistasjonsdistrikt			
	Kristiansand, Søgne, Songdalen	Kristiansand politistasjonsdistrikt			
		Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt			
Møre og Romsdal	Hemne, Halså, Snillfjord (deles)	Halså og Surnadal lensmannsdistrikt	Møre og Romsdal Trøndelag		
		Orkdal lensmannsdistrikt			
	Molde, Midsund, Nesset	Indre Nordmøre lensmannsdistrikt			
		Molde politistasjonsdistrikt			
	Volda, Hornindal	Indre Sunnmøre lensmannsdistrikt	Møre og Romsdal Vest		
		Nordfjord lensmannsdistrikt			
	Ålesund, Sandøy, Skodje, Ørskog, Haram	Nordre Sunnmøre lensmannsdistrikt			
		Ålesund politistasjonsdistrikt			
	Rindal ²	Halså og Surnadal lensmannsdistrikt	Møre og Romsdal Trøndelag		
		Orkdal lensmannsdistrikt			
Nordland	Hamarøy, Tysfjord (deler av)	Indre Salten lensmannsdistrikt			
	Narvik, Ballangen, Tysfjord (deler av)	Ofoten politistasjonsdistrikt			
Oslo	Røyken, Asker, Hurum	Asker politistasjonsdistrikt	Oslo Sør-Øst		
		Drammen politistasjonsdistrikt			
Sør-Vest	Forsand, Sandnes	Sandnes politistasjonsdistrikt			
		Søre Ryfylke lensmannsdistrikt			
	Stavanger, Rennesøy, Finnøy	Ryfylkeøyane lensmannsdistrikt			
		Stavanger politistasjonsdistrikt			
Troms	Tjeldsund, Skånland	Harstad politistasjonsdistrikt	Troms Nordland		
		Ofoten politistasjonsdistrikt			
Trøndelag	Trondheim, Klæbu	Gauldal politistasjonsdistrikt			
		Trondheim politistasjonsdistrikt			
Vest	Flora, Vågsøy	Nordfjord lensmannsdistrikt			
		Sunnfjord lensmannsdistrikt			
	Os, Fusa	Kvam lensmannsdistrikt			
		Os lensmannsdistrikt			
	Sogndal, Balestrand, Leikanger	Sogn lensmannsdistrikt			
		Sunnfjord lensmannsdistrikt			
	Øst	Skedsmo, Fet, Sørums		Aurskog-Høland lensmannsdistrikt	
				Skedsmo politistasjonsdistrikt	

18 berørte kommuner

29 ulike berørte tjenesteenheter

4 ulike berørte politidistriktsgrenser

² Kommunen er ikke gjenstand for sammenslåing, men har søkt om overføring til Trøndelag fylke. Kommunen ligger i samme lensmannsdistrikt som ellers berøres av behov for grenseregulering mellom Trøndelag og Møre og Romsdal.

2. Oppdrag

Berørte politidistrikt bes, på grunnlag av overnevnte endringsbehov som følge av kommunereformen, om å foreta gjennomgang av sin lokale struktur og anbefale tilpasning i sin indre organisering i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og/eller namsmannsdistrikter. Anbefaling om justering av lokal organisering som følge av ny kommunestruktur skal oversendes Politidirektoratet innen 15. januar 2019. Politidirektoratet vil behandle tilrådingene fortløpende.

I de tilfeller der ny kommunestruktur også innebærer behov for justering av politidistriktenes geografiske driftsenheter, besluttes dette på grunnlag av lokal forhandling som angitt i arbeidspakke 9 i prosjekt nye politidistrikter, inkl. støttedokument til arbeidspakke 9 (vår referanse 201602288), og arbeidspakke 40 (vår referanse 201702298). Politidirektoratet ber i disse tilfellene om orientering om hvilke endringer som besluttes.

Denne gjennomgangen skal kun omhandle endringsbehov som følge av at dagens lensmanns- og politistasjonsdistrikter berøres som følge av kommunereformen, og skal ikke berøre de øvrige 225 tjenestestedene som ble vedtatt av Politidirektoratet og Justis- og beredskapsdepartementet i 2017.

3. Mål og krav til politiets lokale struktur

Politidistriktenes lokale struktur skal legge til rette for et nærpolti som er operativt og synlig, med kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger.

I arbeidet med å tilpasse politidistriktenes lokale struktur til ny kommunestruktur, videreføres de samme mål for nærpolti-reformen, mål for lokal struktur, samt oppgaver og kvalitetskrav for tjenesteenheter som angitt i arbeidspakke 9 i prosjekt nye politidistrikter, inkl. støttedokument til arbeidspakke 9, spesielt kapittel 2 og 3 (vår referanse 201602288).

Det følger av politiloven § 16 annet ledd at politidistriktene skal inndeles i lensmanns- og politistasjonsdistrikter. Myndigheten til inndelingen i lensmannsdistrikter, namsfogddistrikter og politistasjonsdistrikter er delegert til Politidirektoratet ved Justis- og beredskapsdepartementets brev av 18. februar 2016 (vår referanse 201600748-1).

Etter politiloven § 17 er den enkelte lensmann eller politistasjonssjef namsmann i sitt distrikt med mindre oppgaven ivaretas av en namsfogd. Namsmannsdistrikter skal omfatte en eller flere hele kommuner. Kongen kan bestemme at en lensmann, politistasjonssjef eller namsfogd kan ivareta oppgaven som namsmann for flere lensmanns- og politistasjonsdistrikter i samme politidistrikt. Kongens myndighet til å fastsette inndelingen i namsdistrikter er delegert til Justis- og beredskapsdepartementet ved kongelig resolusjon 1. september 2017. Justis- og beredskapsdepartementet har i brev av 14. september 2017 delegert myndigheten videre til Politidirektoratet (vår referanse 201703960-1). Det vises videre til brev fra Politidirektoratet med retningslinjer for eventuelle grensereguleringer av namsdistrikter, sendt til politimestrene 15.12.2017 (vår referanse 201703960-4).

Politidirektoratet anbefaler at politidistriktene har en helhetlig tilnærming og planlegging av endringene i den lokale strukturen og ser hen til politiloven §§ 16 og 17. Selv om politiloven kun krever at namsmannsdistriktene dekker hele kommuner i samme politidistrikt, vurderer Politidirektoratet at

kommunegrensene også bør følges for lensmanns- og politistasjonsdistrikter, ikke minst på grunn av det tette samarbeidet mellom kommunene og lokalt politi.

4. Prosessuelle krav

Politimesterne skal fremme en skriftlig anbefaling til Politidirektoratet om justeringer av lensmanns- politistasjons- og/eller namsmannsdistrikter etter lokal involvering. Anbefalingen baseres på polisiære vurderinger, lokal forankring, og leveres i form av en rapport etter følgende punkter:

1. Politimesterens tilrådning til om justering i inndeling i tjenesteenheter og namsdistrikt i sitt politidistrikt.
2. Hvordan anbefalt justering vurderes å påvirke politiets tjenestetilbud til innbyggerne, samhandling med kommunene og eventuelle interne konsekvenser for politidistriktet, herunder:
 - tilgjengelighet og service overfor publikum
 - samarbeid med kommunene
 - kvalitet i forebygging, etterforskning og beredskap
 - effektiv ressursbruk i politidistriktet
 - helhetlig styring og ledelse i politidistriktet
 - fleksibilitet i politidistriktet
3. Hvilke øvrige alternativ som eventuelt har vært vurdert, og begrunnelse for at man ikke valgte disse.
4. Synspunkt fra fellesnemder, kommuner og eventuelt andre offentlige eller private virksomheter skal fremgå, og det skal beskrives i hvilken grad disse synspunkt er ivaretatt i tilrådingen.
5. Synspunkt fra arbeidstakerorganisasjonene lokalt skal fremgå, og det skal beskrives i hvilken grad disse synspunkt er ivaretatt i tilrådingen.

Fellesnemder i de nye kommunene, og kommunene i berørte lensmanns- og politistasjonsdistrikt, skal involveres gjennom lokal høring. Politimestrene bør også vurdere om det er andre aktuelle offentlige eller private virksomheter som bør gi høringsinnspill. Som grunnlag for høringen utarbeides en foreløpig anbefaling, med utgangspunkt i de tre første punktene over. Normal høringsfrist er 3 måneder, men kortere frist kan avtales skriftlig direkte med berørte kommuner.

Dersom ny kommunestruktur også gir behov for å justere grenser for geografiske driftsenheter, bør kommunene forelegges dette spørsmålet samtidig³. Politidirektoratet gjør samtidig oppmerksom på bestemmelsen i domstolloven § 27, om at det skal være et forliksråd i hver kommune. Enkelte av kommunene i den nåværende kommunestrukturen har felles forliksråd med felles sekretariat. Dersom politimesterens anbefaling til Politidirektoratet medfører at felles forliksråd brytes opp, som følge av at de ikke lenger vil ha felles sekretariat eller inngår i felles domssogn, bør dette bringes inn som tema i høringen.

Arbeidstakerorganisasjonene skal involveres i medhold av hovedavtalen, og politidistriktets tilrådning til Politidirektoratet skal drøftes lokalt.

³ Fastsettelse av geografiske driftsenheter besluttes etter lokal forhandling og blir derfor ikke en del av anbefalingen til Politidirektoratet.

De prosessuelle kravene tilsvarende i store trekk arbeidspakke 9 i prosjekt nye politidistrikter (vår referanse 201602288), inkl. støttedokument, men med forenklinger. Det vil i forbindelse med dette arbeidet med organisasjonsmessige tilpasninger, ikke være behov for å etablere en egen prosjektorganisasjon som beskrevet i arbeidspakke 9 i prosjekt nye politidistrikter, med mindre politidistriktene selv ønsker dette.

Det er fastsatt ulike prosesskrav og beslutningsløp for tjenesteenheter, namsdistrikter og de geografiske driftsenhetene. Beslutninger om inndeling av lensmanns-, politistasjons- og/eller namsmannsdistrikter er delegert til Politidirektoratet, jf. Justis- og beredskapsdepartementets brev av 18. februar 2016 og 14. september 2017. De geografiske driftsenhetene skal besluttes etter lokale forhandlinger i politidistriktene som angitt i arbeidspakke 9 (vår referanse 201602288), og arbeidspakke 40 (vår referanse 201702298). I tilfeller der geografiske driftsenheter justeres, orienteres politidirektoratet i etterkant.

5. Frist

Frist for svar til Politidirektoratet med tilrådning om tjenesteenheter og namsdistrikter, og orientering om forhandling av geografiske driftsenheter settes til 15. januar 2019.

Vi ber om at tilrådning sendes politidirektoratet@politiet.no, merket saksnummer 201802421.

Med hilsen

Håkon Skulstad
Assisterende politidirektør

Hans Bakke
Seksjonsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler: Seniorrådgiver Christopher Carlsen (Telefon 468 42 682)

Adresseliste

Agder politidistrikt
Møre og Romsdal politidistrikt
Nordland politidistrikt
Oslo politidistrikt
Sør-Vest politidistrikt
Sør-Øst politidistrikt
Troms politidistrikt
Trøndelag politidistrikt
Vest politidistrikt
Øst politidistrikt

Kopimottakere

Innlandet politidistrikt
Finnmark politidistrikt
Politiets IKT-tjenester (PIT)
Riksadvokaten